

בהעלותך (365)

שהאדם צריך להתלמד לשלב בהנהגותיו גם את החלב וגם את הדם. *רב זילברשטיין בספרו "ברכי נפשי"*

על פי ה' יסעו... ועל פי ה' יתנו... על פי יהוה יתנו ועל פי יהוה יסעו (ט. יח-כ)

כתב השל"ה הקדוש, יש רמז בכאן על פעולה או תנועה שהאדם עושה יאמר, אם ירצה השם או בעזרת השם. למשל בלכתו בדרך יאמר, הנני נוסע בעזרת השם יתברך, ובדעתי לחנות במקום פלוני בעזרתו יתברך אם ירצה. וכשבא למקום החניה אז יחזור ויתן שבח, ויאמר הנה בעזרת השי"ת באתי הנה, ובדעתי ליסע לזמן פלוני בעזרתו יתברך אם ירצה. נמצא שם שמים שגור בפיו בשעה שעולה במחשבתו, ובשעת המעשה, ככה בכל פעולותיו. *ספר "להתעורר באהבתך"*

משה לא התפלל על צערו הפרטי!
ויצעק הָעָם אֶל מֹשֶׁה וַיִּתְפַּלֵּל מֹשֶׁה אֶל ה' וַתִּשְׁקַע הָאֵשׁ (יא, ב)

אמר רבי אלעזר: משה הטיח דברים כלפי מעלה, שנאמר: **"וַיִּתְפַּלֵּל מֹשֶׁה אֶל ה' "**, אל תקרי "אל ה'" אלא **"על ה' "** (ברכות לב.). לפי פשוטו מתבקשת כאן קושיא גדולה: מי זו הכריח את חז"ל לדרוש הפסוק באופן של **"אל תיקרי"**, ולומר שמשה רבינו הטיח דברים כלפי מעלה, שהוא לכאורה גנותו של משה? בהכרח שאין כאן גנותו של משה.

משה רבינו התפלל **"על ה' "**, דהיינו: על צער השכינה, ולא על צערו שלו. גם הוא עצמו הצטער וסבל מכך שהעם צעק אליו כאשר בערה אש ה' ואכלה בקצה המחנה, אבל את משה הטריד רק הצער של מעלה ולא צערו הפרטי! כאשר אדם שיש לו צער כלשהו, מכוון בתפילתו רק על הצער של מעלה המשתתף עימו בצער, והוא שב ומתחרט באמת על עוונות שגרים על ידו את הצער של מעלה, אז היסורים מסתלקים מעליו, ולא עוד אלא שמודדין לו כמידתו ו"כופלין" לו פרנסתו, כנגד, שני מיני הצער שגרים למעלה, כי עתה כאשר הוא מתחרט על שניהם, וזוונות מתהפכין לו כזכויות!

נפש החיים שער ב', פרק יב

וַיִּרְץ הַנֶּעֱרָר וַיִּגֵּד לְמֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֶלְלָד וּמִיָּד מִתְנַבְּאִים בְּמַחְנֶה (יא, כז)

איתא במדרש פליאה: **"אֶלְלָד וּמִיָּד מִתְנַבְּאִים בְּמַחְנֶה"**, הדא דאמרינן (מגילה יח.): מלה בסלע שתיקוּתא בתרי. והוא תמוה. אלא, הנה, אלמלא לא הכה משה רבינו את

וַיַּעַשׂ פֶּן אֶהְיֶה (ח. ג.)

להגיד שבחו של אהרן שלא שינה (ספרי). בכל הבריאות שבפרשת מעשה בראשית נאמר: **"וַיְהִי כֵן"**, ורק בבריאה של האור נאמר: **"וַיְהִי אֹר"**, ולא נאמר: **"כֵּן"**. ואמרו על כך חז"ל, לפי שהאור הנברא נגזז, מאחר שלא היה העולם ראוי לו, ובמקומו נתהווה של אור אחר, קטן ושונה מכפי שנברא. אהרן הכהן, בהדליקו את המנורה, תיקן את העולם והחזיר לו את האור הראשון, ונמצא שהוא החזיר את ה"כֵּן", שעשה את האור כפי שנברא מלכתחילה בלי שינוי שחל בו אחרי כן, והיינו: **"שלא שינה"** *ספר "מענינה של תורה"*

תמיד יש לו לאדם לתקן דרכיו

וְהָאִישׁ אֲשֶׁר הוּא טָהוֹר וּבְדָרְךָ לֹא הֵיךָ (ט. יג.)

הרב יעקב קטינה בספרו **"קרבן העני"** פירש פסוק זה בדרך רמז: ישנו אדם האומר: אני טהור, אני הולך בדרך העולה בית א-ל. אומרת איפוא התורה: **"וְהָאִישׁ אֲשֶׁר הוּא טָהוֹר"**, שאומר טהור אני, לאמתו של דבר, **"בדרך"** במסילה הישרה, **"לֹא הֵיךָ"**, לא יתכן שהכל שפיר ותקין אצלו. אדם תמיד צריך לחשוב שהוא עדיין לא בסדר, עדיין נצרך הוא ללמוד וגם נצרך לרבו למורה דרך שיורה לו כיצד לתקן את דרכיו. על דרך זה פירש הרבי **מקוצק** את הנאמר בפרה אדומה: **"אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה עול"** (לקמן יט): אדם המסתובב בעולם ומרגיש עצמו נטול מומים הכל אצלו, ב"ה, בסדר. אם כך הוא חושב, אומר הרבי **מקוצק** זה סימן בדוק שלא **"אשר לא עלה עליה עול"**, שעדיין לא קיבל על עצמו עול מלכות שמים בשלמות. כפי שאמר שלמה המלך: **"אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני"**. מי שאומר: **"החכמתי"**, סימן בדוק שהחכמה, התורה הקדושה, עדיין רחוקה ממנו. *ספר "ומתוך האור"*

לתור להם מנוחה (י. לג.)

מנוחת הדעת, זה מה שחסר לנו בעולמנו! וכשהאדם אינו במנוחה, הוא מעוות מושגים, מסלף את דרכיו, ועושה בדיוק ההיפך ממה שצריך לעשות, רק כאשר האדם מצוי ביישוב הדעת, תינתן בידו האפשרות לאזן את מעשיו ופעולותיו. רק אז הוא יידע איזה פעולה יש לבצע בדחיפות, ואיזו לא, וכל כיוצא בזה. **רב חיים פלאגי** מסביר שהעובדה שהתורה הזכירה כמה פעמים את ה"חלב" ואת ה"דם" באותו פסוק, נועדה ללמדנו שהאדם צריך לשקול את הנהגותיו, ולדעת בצורה ברורה היכן צריך לפעול במרץ ובזריזות, והיכן יש לנהוג בשלווה ובמנוחה. שכן ה"חלב", מסמל את העצלות, והדם מרמז לתסיסה המצויה בגופו של אדם, ואם התורה כתבתם באותו פסוק, אות ברור יש בכך

הלכה: בחובת הזהירות לסיים בביהכ"נ את התפילה עד

סופה ובתפילין לראשו

כתב השו"ע (סימן קלב ס' ב') אסור לאדם לצאת מביהכ"נ קודם קדושה דסידרא, וגם אח"כ אין לצאת מביהכ"נ עד גמר התפילה ושמיעת הקדישים וכשהוא לבוש עדיין בתפילין (עיין במ"ב שקנ"ו), וכן נהג האר"י ז"ל לומר עלינו כשהוא לבוש עדיין בתפילין, וגם כדי שישמע הקדיש דרבנן שאומרים אחר פיטום הקטורת שגם זה בכלל דברי הגמרא (סוטה מט.) "דעלמא קאי איהא שמיה רבה דאגדתא". ואף אם שמע הקדישים האלו ממנין אחר כשהוא עדיין בתוך התפילה או לפני התפילה לא יצא ידי חובת הענין על פי הקבלה, כי צריך להיות אחרי תפילתו דווקא. לכן יראה כל אדם להרגיל עצמו לישראל בביהכ"נ עד גמר התפילה והקדישים, זולת באקראי ומחמת סיבה נחוצה, וגם אז יראה להשלים לעצמו אח"כ סדר התפילה. ומי שעוזב את ביהכ"נ קודם גמר התפילה בקביעות ולא מחמת אונס כמעט נאמר עליו "ועוזבי ה' יכלו ר"ל" *פסקי תשובת חלק ב'*

פתגם: געגועים שפת הדממה בין לבבות רחוקים

ספר "שמחלה"

חקירה: שבירת כלי מטהרת

משום ששבר לא מקבל טומאה, או גזירת הכתוב שהשבירה מטהרת (קובץ שיעורים פסחים קנה) *ספר "קובץ יסודות וחקירות"*

סיפור: מה שענינו רואות: דיין ישראל שהיה שרוי במצוקת עוני, אמר פעם: חכמינו אמרו: אין לו לדיין אלא מה שענינו רואות, כלומר: דיין הגון ונקי כפיים אין לו מזה טובת הנאה חומרית, אלא מה שכרו! מה שענינו רואות, שכן אלמלא הקפיד על נקיין כפיים לא היו עניני רואות, מאחר שהשוחד יעוור עיני חכמים.

ספר "חד וחלק" חלק ג' (דף קמו)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, אברהם בן חנה רחל, שרה הרסה אסתר בת רחל בחלא קטי, אברהם רפאל בן רבקה, בריטה מסעודה בת לאה, חיים מאיר בן גבי זווירה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, ששא בנימין בין קארין מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, שמחה ג'וזת בת אליו, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, רישאר שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, יעל רייזל בת מרטין היימה שמחה. זיווג הגון: נעמי פנינה בת סנדרין אסתר, לאה בת רבקה, לאלודי רחל מלכה בת חשמה, ליוסף גבריאל בן רבקה, למרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזל לאוני. לעילוי נשמת: אליהו בן זהרה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלה, יוסף בן מייכה. מורים משה בן מרי מרים. משה בן מול פורטונה. שמחה בת קמיר, אמיל חיים בן עזר עזיזה, רחל בת מיה, ראובן בן חנינה, אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אורטה נ'ימה

הסלע אלא היה מדבר אליו כפי אשר ציווה השי"ת היה נכנס לארץ ישראל. וזהו: "מלה בסלע", לו היה מדבר מלה בעלמא אל הסלע, אזי היה "שתיקותא בתרי", היו שני אלו, אלדד ומידד, שותקים ולא היו מתנבאים במחנה. משה רבינו מת ויהושע מכניס את ישראל לארץ.

ספר "עלים לתרופה"

וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָיו מְאֹד מִפְּלֵ הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה (י"ב, ג)

מהי ההדגשת הכתוב "מִפְּלֵ הָאָדָם"? אמרו חז"ל: אמר להם הקב"ה לישראל, חושקני בכם, שאפילו בשעה שאני משפיע לכם גדולה, אתם ממעטים עצמכם לפני. נתתי גדולה לאברהם אמר לפני "ואנכי עפר ואפר". נתתי גדולה למשה אמר "ונחננו מה". נתתי גדולה לדוד אמר "ואנכי תולעת ולא איש" (חולין פט.). נמצא כי חז"ל מנו שלשה מגדולי הדורות, כסמל למידת הענווה: אברהם, משה ודוד. ומשה רבינו עלה על כולם במעלה זו, כמו שאמרו חז"ל שם: גדול הנאמר במשה, יותר מהנאמר באברהם. דבר זה מרומז במקרא: "וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָיו מְאֹד מִפְּלֵ הָאָדָם" "אָדָם" ראשי תיבות אברהם, דוד, משה, שדרגת משה ענוותנותו של משה עלתה על של אברהם ודוד.

רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות" בשם השל"ה הקדוש

הקב"ה נותן לכל אחד האפשרות להצטדק

וְיֵאמָר שְׁמָעוּ נָא דְבַרְי (י"ב, ו)

דבר פלא מובא בספרי בפסוק זה: רשב"י אומר מה תלמוד לומר שמעו נא את דברי, אלא שבקשו לכנס לתוך דברי במקום, אמר להם המקום המתינו עד שאדרוש. וצריך ביאור, הרי אהרן ומרים היו מגדולי הנביאים, כלום לא ידעו שהקב"ה יודע מחשבותיהם? אולם הנה איתא בגמרא (ימוא לה:): עני ועשיר ורשע באין לדין. לעני אומרים לו מפני מה לא עסקת בתורה, כלום עני היית יותר מהלל? וכן לעשיר אומרים כלום היית עשיר יותר מרבי אלעזר בן חרסום שהיה עשיר גדול ועסק בתורה? וכן לרשע עונים: כלום היית נאה יותר מיוסף, שהצליח להתגבר על יצרו?

ואמרו בשם הגאון רבי ישראל סלנטר זצ"ל. שרואים מכאן שהקב"ה יתן לכל אחד להצטדק ולטעון כל הטענות שיש לו, ואז הוא יראה לו שאינם נכונים, והאדם יבין תשובת הקב"ה ולא תהיה לו תערומת. ויש לומר גם כאן. אהרן ומרים בודאי ידעו שהקב"ה יודע טענותיהם אבל רצו להבין את התשובה, לכן בקשו לטעון כדי לשמוע את התשובה, ואמר להם הקב"ה: "שְׁמָעוּ נָא דְבַרְי"! בכגון דא אין להיכנס באמצע הדברים אלא תשמעו קודם, כי אולי אחר כך כבר לא יהיה לכם מה לטעון, וכמו שהיה באמת.

רב חיים קניבסקי זצ"ל בספרו "שבענו מטובך"

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr